
A folyóirat elektronikus mellékletében megjelent tanulmányok – 2011

Dr. Szilágyi Zsuzsanna Ph.D. – dr. Németh András – dr. Csukonyi Csilla Ph.D.:

A MAGYAR HONVÉDSÉG ÁLLOMÁNYÁNAK 2004–2007 ÉVI SZŰRŐVIZSGÁLATI EREDMÉNYEIRE ALAPOZOTT ÖSSZEHASONLÍTÓ LONGITUDINÁLIS VIZSGÁLATA

A jelen vizsgálat során elsőként elvégeztük a Magyar Honvédség (MH) személyi állománya 2004–2007 között felvett szűrővizsgálati adatainak összesítését, majd feltérképeztük a felmért állomány jellemző megbetegedéseit a tárgyidőszakban, végezetül következett a 2007 évi rizikófaktorok alakulásának és ezek prioritási sorának feltárása. Megtörtént az életkori csoportok morbiditási adatai és az életkori csoportokban szignifikánsan megjelenő prevalencia mutatók kiemelése is. Ezután – az egészségmagatartási és egészségkárosító jellemzők vonatkozásában, összefüggésben a morbiditási, és prevalencia mutatókkal – a helyőrségek közötti szignifikáns eltérések vizsgálata következett. Ennek során elemeztük az egészségmagatartási jellemzők, egészségkárosító rizikófaktorok és az állományban megjelenő megbetegedések összefüggéseit. Összefoglalóan elmondhatjuk, hogy a tárgyidőszak szűrővizsgálati eredményeinek alakulását tekintve számos olyan, az MH állományára speciálisan jellemző kockázati faktort és ezek mintázatait azonosítottuk be, amelyek segítségével rizikó- és fókuszorientált egészség-megőrzési, egészségfejlesztési programot dolgoztunk ki. Ahhoz, hogy sikeres egészségfejlesztési programot alakíthassunk ki, ismernünk kell a megbetegedésekhez és az egészségkárosító magatartásokhoz köthető legfontosabb rizikótényezőket, valamint azokat a protektív faktorokat, amelyek szerepet játszhatnak a védelemben. Ezeket a kockázati, illetve protektív faktorokat elkülönülten, csoportokra bontva vizsgáltuk és elemeztük. Így megkülönböztettünk általános kockázati faktorokat, családi anamnézishez köthető kockázati faktorokat és magatartási kockázati faktorokat, illetve protektív faktorokat. Eredményeink azonban azt mutatják, hogy számos, az állományban jelentős arányban jelenlévő megbetegedés (például a légzőrendszer megbetegedései, az emésztőrendszerben talált elváltozások és a kóros fogászati elváltozások) esetében közel azonos súllyal vannak jelen az általános és az egyéb egészségmagatartási kockázati faktorok (például munkaidő). Ez azt is jelenti, hogy talán egy általános kockázati faktor jelenléte nem vezetne az adott betegség kialakulásához, de két vagy három járulékos egészségmagatartási kockázati tényező hozzákapcsolódása, mintegy felerősítve az első általános kockázati faktor hatását, megbetegedéshez vezet. Általánosságban az is elmondható, hogy ezek a kockázati faktorok speciális mintázatban vannak jelen számos megbetegedés esetében, melyek nemcsak a megbetegedés velejárájaként értékelhetőek, hanem az adott megbetegedés kialakulásában is szerepet játszanak. Így igen szerteágazó és az élet szinte minden területét átfogó kockázati faktorlistát kaptunk (az alkoholfogyasztási szokásoktól a munkaidő és a főzési szokások kérdésén át a fizikai aktivitás, a sport szerepéig), mely megerősíti a többszintű és több szálon egy időben, párhuzamosan futó egészség-megőrzési és prevenciók prog-

ramok szükségességét. Emellett a jelen összefoglaló cikkel felhívhatjuk a figyelmet az állomány kifejezetten veszélyeztetett csoportjaira is, ahol célzott beavatkozás szükséges, mind a nemi különbségeket figyelembe véve, mind az alakulatok szintjét tekintve is.

KULCSSZAVAK: szűrővizsgálat, egészségmegőrzés, prevenció, egészségmutatók

Dr. Zsuzsanna Szilágyi Ph.D. – dr. András Németh – dr. Csilla Csukonyi Ph.D.:

COMPARATIVE LONGITUDINAL RESEARCH BASED ON RESULTS OF 2004-2007 SCREENING TESTS IN THE HUNGARIAN DEFENCE FORCES

We firstly executed in the course of the present examination screening at Hungarian Defence Forces employees among 2004–2007 substance the summing up of data. Onto the screening period among 2004–2007 surveyed at employees of Hungarian Defence Forces we mapped their typical sicknesses. Then the 2007 yearly ones for the establishment of risk factors, and the exploration of their priority row followed. The age groups' morbidity data, and in the age groups significantly appearing prevalence lifting indicators occurred. The examination of the significant differences between the garrisons followed this in the concern of the health behaviour and health damaging features, the morbidity one, and prevalence in connection with indicators. We analysed the contexts of the health behaviour features, health damaging risk factors and the sicknesses appearing at the Hungarian Defence Forces. Summarily we can relate that the present is screening results (one between 2004–2007) establishment considering several ones are typical of Hungarian Defence Forces specially risk factor and therefore these we identified their pattern, which help of health preventive programs supporting in a more efficient forming and conducting. Therefore we are able to develop a successful health protection program to the sicknesses and the most important risk factors which can be bound to the health damaging behaviours, and they are the protective factors, which play an enormous role in the protection. These risk ones, as well the protective factors examined separately; we distinguished general risk factors, family risk factors which can be bound to anamnesis and behaviour risk factors so, concerned protective factors. Our results show however, that several, in a considerable proportion in the case of sickness on a sign, like the sicknesses of the respiratory system, the changes found in the digestive system and in the case of the pathological dental changes equally, the general risk factors are with identical weight on a sign near (8 factor models) and the other health behaviour risk factors (e.g. working hours). This means that the presence of a general risk factor would not lead to the development of the given illness possibly, but two or three additional health behaviour risk factor being connected, intensifying the effect of the first general risk factor, as leads to sickness. In generally it is can be related, that these risk factors are in a special pattern in the case of current issue sickness, which ones not only as the concomitant of the sickness are appreciable, but their role played in the given sickness taking shape. A risk factor list encircling all of all areas of life occurred (from the alcohol consumption habits the working hours and through the question of the cooking habits until the role of the physical activity, and sport), which confirms in a multilevel view the necessity of health preventive programs running paralleled. We also may call the attention for the positively endangered groups at Hungarian Defence Forces, as the necessity of intervention formed applying the results of the present comprehensive article, taking the gender differences into consideration, and considering the corps' level.

KEYWORDS: screening examination tests, health promotion, prevention, health-factors

Siposné dr. Kecskeméthy Klára:

MOHAY KÁROLY – AZ UTOLSÓ RECSKI FOGLYOK EGYIKE

A szerző a cikkében Mohay Károly, katonai akadémikus, utász hadnagy, hadifogoly, Recski Kényszermunka Tábor foglya, építőmérnök életével és munkásságával foglalkozik. Mohay Károlyt 1944. november 15-én avatták a Bolyai János Katonai Műszaki Akadémián, pár hónap múlva amerikai hadifogságba került. Szabadulása után koholt vádak alapján három évet töltött a Recski Kényszermunka Táborban. Élete része a magyar történelemnek, érdemes megismerni.

KULCSSZAVAK: Bolyai János Katonai Műszaki Akadémia, utász hadnagy, hadifogoly, Recski Kényszermunka Tábor, Műegyetem, építőmérnök

Dr. Klára Kecskeméthy:

MOHAY KÁROLY – THE LAST PRISONER OF RECSK FORCED LABOUR CAMP

The author of the article deals with Károly Mohay's life and activity, military cadet, a second lieutenant engineer, prisoner of Recsk Forced Labour Camp, and civil engineer. Károly Mohay graduated from Bolyai János Military Engineering Academy and took his military oath on November 15th 1944, few month later he became prisoner of war in an American Camp. After his release he was sentenced to three year in Recsk Forced Labour Camp due to false accusation. His life is part of the Hungarian history, it is worth knowing it.

KEYWORDS: Bolyai János Military Engineering Academy, second lieutenant engineer, prisoner of war, Recsk Forced Labour Camp, Technical University, civil engineer

Siposné dr. Kecskeméthy Klára:

A SOPRONI KATONAI FŐREÁLTÓL A BOLYAI JÁNOS KATONAI MŰSZAKI AKADÉMIÁN ÁT A DANUBIA SZABADALMI IRODÁIG

A két világháború között a tiszti intézményeknek, közöttük a Bolyai János Katonai Műszaki Akadémiának is meghatározó szerepe volt a tiszti felkészítésben és a szemléletformálásban. A szerző a cikkében Palágyi Tivadar, katonai akadémikus, utász hadnagy, vegyészmérnök, kutató, szabadalmi ügyvivő életével és munkásságával foglalkozik.

KULCSSZAVAK: Bolyai János Katonai Műszaki Akadémia, utász hadnagy, Műegyetem, Haditechnikai Intézet, Magyar Szabadalmi Hivatal, Danubia Szabadalmi Iroda, szabadalmi jog

Dr. Klára Kecskeméthy:

FROM SOPRON MILITARY SECONDARY SCHOOL THROUGH BOLYAI JÁNOS MILITARY ENGINEERING ACADEMY TO DANUBIA PATENT OFFICE

Between the First and Second World War military educational institutions, among others the Bolyai János Military Engineering Academy provided solid foundation to value-based education and training and to the formation of cadets' mentality. The author of the article deals with the life and activities of Tivadar Palágyi, military cadet, a second lieutenant engineer, chemical engineer, scientific worker, researcher and patent attorney.

KEYWORDS: Bolyai János Military Engineering Academy, second lieutenant engineer, Technical University, Institute of Military Technology, Hungarian Patent Office, Danubia Patent Office, patent law

Dr. Balló István:

A MAGYAR NÉPHADSEREG HELYZETE ÉS FŐBB SZERVEZETI VÁLTOZÁSAI 1956 NOVEMBERE ÉS 1961 DECEMBER KÖZÖTT

A szerző tanulmányában bemutatja a Magyar Néphadsereg újjászervezését, valamint fejlesztésének fő tendenciáit az 1956-os forradalom és szabadságharc leverésétől 1961 decemberéig. A Magyar Néphadsereg átalakításának irányait és követelményeit döntő módon határozták meg a magyar katonai delegációk 1957 januárja és 1960 decembere között, Moszkvában megtartott konzultációi, amelyeket a szovjet katonai vezetőkkel folytattak. A szárazföldi csapatok fejlesztése mellett nagy hangsúlyt kapott a honi légvédelem és a repülőcsapatok modernizálása, továbbá a harckészültség magas szinten tartása. A néphadsereg történetének meghatározóan fontos eseménye volt, amikor 1961. augusztus 1-jén – 50 évvel ezelőtt – megalakult az 5. Hadsereg Parancsnoksága. A haderő teljes létszáma 1961 novemberére meghaladta a 92 500 főt. Ebben a periódusban teremtették meg a hadsereg legfontosabb szervezeti kereteit, a további fejlesztés alapjait, azonban a haditechnikai eszközök pótlása és korszerűsítése már a következő évek feladatait jelentették.

KULCSSZAVAK: Magyar Néphadsereg; a Magyar Néphadsereg újjászervezése; szervezeti változások; 5. Hadsereg Parancsnokság

Dr. István Balló:

THE SITUATION OF THE HUNGARIAN PEOPLE'S ARMY AND THE MAIN STRUCTURAL CHANGES BETWEEN NOVEMBER 1956 AND DECEMBER 1961

In this article the author presents the reorganisation of the Hungarian People's Army and the main trends of the developments from the end of the 1956 revolution and freedomfight until the end of December 1961. The tendency and requirements of the further transformation of the Hungarian People's Army were determined by the consultations between the Hungarian military delegations and the Soviet military leadership in Moscow from January 1957 until November – December 1960. Beside the development of the land forces there was an insistence on the national anti-aircraft defence and the modernisation of the airwings and on a high level of the alertness. It was a determining event in the history of the Hungarian People's Army when on the 1 of August in 1961 – just 50 years ago – the Headquarters of the 5 th Army was established. The complete number of people of the Hungarian People' Army exceeded the 92 500 members. This period of time created the most important structures, the basis of the further developments, but the replacement and modernisation of the military armament were the tasks of the following years.

KEYWORDS: Hungarian People's Army; reorganisation of the Hungarian People's Army; structural changes; 5. Headquarter of the Army

Szalai Petra:

ENSZ, BÉKEFENNTARTÁS, MAGYAR MISSZIÓS SZEREPVÁLLALÁS

Az ENSZ, békefenntartás, magyar missziós szerepvállalás című, doktorandusz-hallgatóként írt tanulmány első részében a szerző áttekinti az ENSZ szervezetét, békefenntartó funkcióját, a békefenntartással kapcsolatos döntéshozatali rendszerét, valamint röviden a békefenntartó missziók történetét és tartalmát. A második rész a magyar missziós feladatokat elemzi egyrészt történeti áttekintés, másrészt egy konkrét küldetés, a grúziai szerepvállalás ismertetésével. A tanulmány a téma időszerűségének hangsúlyozásával és általában a missziós szerepvállalás körüli politikai és szakmai viták vázolásával fejeződik be.

KULCSSZAVAK: ENSZ, ENSZ-békefenntartás, magyar missziós szerepvállalás

Petra Szalai:

UN, UN PEACEKEEPING MISSIONS, HUNGARIAN PARTICIPATION IN UN PEACEKEEPING MISSIONS

The present work was written by a PhD student to partly describe UN structure, peacekeeping missions its decisions methods and a brief history of its missions. In the second part the author analyzes the Hungarian participation by giving a historical overview on one hand and on the other hand describes a specific mission, the Georgian participation. Finally she stresses that the subject is topical and dedcribes the general debate amongst professionals and politicians.

KEYWORDS: UN, UN peacekeeping missions, Hungarian participation in UN peacekeeping missions

Erdei Gábor:

A BŰNÖZÉSFÖLDRAJZ ÚTTÖRŐI

A cikk szerzője a bűnözésföldrajz helyével és szerepével foglalkozik a földrajztudományon belül, valamint történeti áttekintést nyújt a legfontosabb történeti bűnözésföldrajzi iskolákról. A bűnözésföldrajz nemcsak arra keresi a választ, hogy egy adott területen belül, vagy egy országra vetítve mekkora volt az elkövetések száma a bűncselekmények fajtaiként, hanem arra is, hogy mi mozgatja az elkövetéseket. A felderítéshez nagy segítséget nyújt a földrajzi profil megalkotása, hiszen az a bűnözésföldrajz egyik fontos, ha nem a legfontosabb eleme.

KULCSSZAVAK: bűnözésföldrajz, környezeti kriminológia, földrajzi profil, Rigel-elemzés

Gábor Erdei:

THE PIONEERS OF CRIMINAL GEOGRAPHY

The author of the article deals with the role and space of criminal geography within geographical science, and provides a historical overview of the most important schools of criminal geography. Criminal geography not only examines how big is the number of different types of committed crimes within a given area or in a given country, but also what is behind them. The creation of geographic profile provides huge help to crime detection, because it is one of the most important elements of criminal geography.

KEYWORDS: criminal geography, environmental criminology, geographical profile, Rigel analysis

Dr. Jobbágy Zoltán:

A MŰVELETI HATÁSOSSÁG, A HARCÉRTÉK ÖSSZETEVŐI, VALAMINT A HÁBORÚ SAJÁTOS TERMÉSZETE

A katonai hatásosság kérdése és annak mérése iránti igény központi szerepet játszik az angol-szász, elsősorban amerikai katonai gondolkodásban. A háború instrumentális megközelítése, eszközként való nyugati értelmezése eredményeként a nyugati ember a nemzetközi biztonsági kihívásokat és problémákat alapvetően mennyiségi szempontok mentén értelmezi, és technológiai alapon közelíti meg. Ez kifejeződik a számokhoz való vonzódásban, amelyet sok esetben valóságnak és nem a valóság vizsgálatához szükséges eszköznek lát. A számokat és a mértékeket kemény tényekként kezeli, és feldolgozásukat a menedzsment első és legfontosabb eszközeiként tartja számon. Közhelyként hangzik, hogy a háború és a hadműveletek lefolyása kevésbé vagy egyáltalán nem ellenőrizhető. Ez igaz a katonai hatásosság mérhetőségére, valamint a harcérték nehezen megfogható összetevőire is.

KULCSSZAVAK: katonai hatásosság és hatékonyság, oksági összefüggések, mérés, feedback

Dr. Zoltán Jobbágy:

MILITARY EFFECTIVENESS, COMPONENTS OF COMBAT POWER, AND THE SPECIFIC NATURE OF WAR

The issue of military effectiveness and the demand to make it measurable plays an important role in Anglo-Saxon, especially American military thinking. Approaching war as an instrument, understanding it as a tool has resulted that Westerners see international security challenges and problems in quantitative terms that can be solved by technology. This is manifested in the obsession with numbers, which is often seen as reality instead as a means to analyse reality. Numbers and metrics are seen as hard facts that serve as first tools of control and management. It is a commonplace that war and operations cannot be controlled. This is true for measuring military effectiveness and the difficult-to-grasp factors of combat power.

KEYWORDS: military effectiveness and efficiency, causal relationships, measurement, feedback

Kiss Álmos Péter:

AHOL A HADMÉRNÖK ÉS A POLGÁR TALÁLKOZNAK: a nem-kritikus infrastruktúra műszaki védelmének szabályai és előírásai

A kritikus infrastruktúra elemeinek védelme mellett nem lehet elhanyagolni azokat a létesítményeket sem, ahol a polgárok mindennapi tevékenységük során nagy számban gyűlnek össze. E védelem a központi szabályozó előírások (építési szabályzat, tűzvédelmi szabályzat, stb) szakszerű és összehangolt módosításával kezdődik. Az alapvető védelmi szempontok és előírások kidolgozása során a katonai műszaki szakemberek tanácsai és a fegyveres erőknél az erők és eszközök megóvása érdekében alkalmazott eljárások különösen hasznos útmutatóként szolgálhatnak.

KULCSSZAVAK: nem-kritikus infrastruktúra, kritikus infrastruktúra, terrorizmus, erők és eszközök megóvása

Álmos Péter Kiss:

WHERE COMBAT ENGINEERS AND CIVILIANS MEET:
rules and regulations for protection of non-critical infrastructure

Facilities where average citizens gather in large numbers in their normal everyday activities require as much protection as do the components of critical infrastructure. This protection must start with professional and coordinated modification of the applicable national-level regulations (building and fire-protection codes, etc). In establishing the principles of protection and creating the regulations, the advice of engineer officers and the force protection measures of the armed forces may serve as particularly useful guides.

Key words: non-critical infrastructure, critical infrastructure, terrorism, force protection

Kocsis Sándor:

AZ OHIOI NEMZETI GÁRDA REPÜLŐTEREINEK POLGÁRI
ÉS KATONAI KÖZÖS HASZNÁLATA

Az Ohioi Nemzeti Gárda öt repülőalakulata négy polgári repülőteret vesz igénybe. Ezt a közös használati egyezmény (Joint Use Agreement) szabályozza, amit a legmagasabb szövetségi szinten kötnek a helybeli repülőtér-tulajdonossal. A repülőtér használatért fizetendő összeg alapja a repülőtér közös használati berendezései működtetésének közvetlen költsége. A szövetségi kormány fizeti az éves légi forgalomból számított ráháruló százalékarányt. Így az Ohioi Nemzeti Gárda megtakarítja a repülőterek teljes működtetéséhez szükséges költségek nagy részét.

KULCSSZAVAK: Amerikai Nemzeti Gárda, haderőszervezés, légi nemzeti gárda, Ohio, repülőterek.

Sándor Kocsis:

THE JOINT CIVILIAN/MILITARY USE
OF THE OHIO NATIONAL GUARD'S AIRFIELDS

The five Ohio National Guard flying units operate from four civil airfields. This is governed by Joint Use Agreements signed at the highest federal level with the local „proprietors”. The federal government pays for the use of the airfield. The calculation is based on the percentage that the government use represents of the annual traffic, and this percentage is applied to the direct operational cost of the jointly used flying facilities. Thus the Ohio National Guard avoids a major portion of the expenses necessary to operate these airports, which results in significant monetary savings for it.

KEYWORDS: United States National Guard, Military organization, Air National Guard, Ohio, Airfields.

Dr. Medveczky Mihály:

TUDOMÁNYOS KONFERENCIA A GAZDASÁGBIZTONSÁGRÓL

A Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) tudományos konferenciát rendezett a nemzetgazdaság védelmi felkészítésének és biztonságos működésének előkészítés alatt álló átfogó koncepciójáról. A konferencián a minisztériumok védelmi szervezeti egységei, illetve a védelmi igazgatás – a gazdaság védelmi felkészítésében érintett – szervei, valamint az NGM érdekelt társfőosztályai részéről voltak hallgatók, és elfogadták a meghívást a ZMNE Hadtáp, Pénzügyi és Védelemgazdasági Tanszék, az MTA Információtechnológiai Alapítvány, a Magyar Logisztikai Szolgáltató Központok Szövetsége és a Magyar Védelműipari Szövetség képviselői. A vita-indító előadást dr. Király László CSc, az MHTT alelnöke tartotta Háború, gazdasági biztonság, védelmi tartalékolás címmel.

KULCSSZAVAK: gazdaságbiztonság, gazdaságfelkészítés, honvédelem, katasztrófa-elhárítás, válsághelyzet.

Dr. Mihály Medveczky:

ACADEMIC CONFERENCE ON ECONOMIC SECURITY

An academic conference was organized by the Ministry for National Economy (NGM) on the comprehensive concept of the defensive preparation and secure operation of the national economy, currently being under preparation. The representatives of the defence organisational units of the various ministries, of the organizations of defence administration responsible for the defensive preparation of the national economy, as well as of several other concerned departments of the NGM attended the conference. Invitation was also accepted by the representatives of the Department of Logistics, Finance and Defence Economy of the Zrínyi Miklós National Defence University (ZMNE), of the Information Technology Foundation of the Hungarian Academy of Sciences (MTA), of the Association of Hungarian Logistics Supply Centres and of the Defence Industry Association of Hungary. The keynote speech titled "War, economic security, defence reserves" was delivered by Dr. László Király, CSc, vice-president of the Hungarian Association of Military Science.

KEYWORDS: economic security, economic preparation, national defence, disaster management, crisis situation.

Sóter Andrea – Hornyák Beatrix – dr. Major Gyöngyi:

KARDIOVASZKULÁRIS BETEGSÉGEK PREVENCIÓJA, SZŰRÉS ÉS INTERVENCIÓ AZ ALAKULATOKNÁL

Az epidemiológiai korszakváltást követően előtérbe kerülő krónikus, nem fertőző betegségek vonatkozásában a hatékony prevenció a betegség komplex szemléletén alapul, melynek lényege az aktuális rizikóállapot mindenkor teljes körű és interdiszciplináris felmérése és csökkentése. Az MH állományának egészségi állapotára és egészségmagatartására vonatkozó kutatások, valamint az egészségügyi ellátórendszer (BNO szerinti) igénybevételi adatai egyértelműen azt mutatják, hogy az állomány körében a keringési rendszer betegségei fordulnak elő legnagyobb arányban. A kardiovaszkuláris betegségek hátterében meghúzódó alapvető kórfolyamat igen összetett (genetikus tényezők, környezeti tényezők, egészségtelen életmód), a betegség kialakulása azonban nagy pontossággal előre jelezhető a hatékony kockázatbecslési stratégia alkalmazásával. 2010 során a munkahelyi egészségfejlesztési és közösségi színterű prevenció programok során szív-érrendszeri kockázatbecslést végeztünk azoknál a kato-

náknál, akik a kardiovaszkuláris prevenciók blokkban a szűrővizsgálat elvégzését önként vállalták (kényelmi mintavétel). Az alkalmazott kockázatbecslő módszerek lehetővé teszik, hogy a vizsgálat résztvevői a helyszínen kézhez kapják a rizikóbecslésük eredményeit (abszolút kockázat [kártya]) egyénre szóló életmódi tanácsokkal, valamint a rizikótényezőiknek megfelelő egészséges életmóddal kapcsolatos szóróanyagokkal együtt.

KULCSSZAVAK: kardiovaszkuláris betegségek, szűrővizsgálat, kockázatbecslés, rizikótényezők

Andrea Sótér – Beatrix Hornyák – Dr. Gyöngyi Major:

PREVENTION OF CARDIOVASCULAR DISEASES, SCREENING AND INTERVENTION IN THE UNITS

Regarding chronic, non-epidemic diseases that are in the focus since the change of the epidemiologic era, efficient prevention is based on a complex view of the disease that is centred on the exhaustive and interdisciplinary calculation and reduction of actual risk status. Research on the health status and health behaviour of the personnel of HDF, and the usage statistics of the healthcare system (as per ICD) show equivocally that the most common diseases among the personnel are those of the circulatory system. The underlying disease process of cardiovascular diseases is very complex (genetic factors, environmental factors, unhealthy lifestyle), yet the development of such diseases can be predicted with great accuracy using an efficient risk estimation strategy. During 2010 as part of the workplace health development and community prevention programme we undertook cardiovascular risk estimation for those soldiers who volunteered for this in the cardiovascular block (sample of convenience). The risk estimation methods applied made it possible for the participants to receive the results of their risk estimations on the spot, together with individualised lifestyle advice and leaflets relating to healthy lifestyle appropriate to their risk factors.

KEYWORDS: cardiovascular diseases, screening procedure, risk estimation, risk factors

Prof. dr. Szternák György:

A FEGYVERES ERŐ FELADATAI VALAMINT FEJLESZTÉSE KÖZÖTTI KAPCSOLAT

A NATO szakértőinek új felismerései. Az új stratégia fogalma. A biztonságot fenyegető kihívások, veszélyek, válságok. A lehetséges katonai feladatok és a Magyar Honvédség fejlesztése.

KULCSSZAVAK: új stratégiai koncepció; kihívások, válságok; számítógépes hálózatok elleni támadások; a katonai képességek tartalma

Dr. György Szternák:

THE ARMED FORCES AND RELATED ISSUES TO ITS DEVELOPMENT

NATO expert team's main findings. The new strategic concept. Challenges, dangers and crises threatening security. Possible military tasks and capabilities. Capability development in the Hungarian Armed Forces.

KEYWORDS: new strategic concept, threats, crises, attack against computer systems, tasks, content of military capabilities.

Prof. dr. Harai Dénes:

AZ ALKALMAZOTT ANTROPOLÓGIA KÉRDŐJELEI ÉS KATONÁINK BIZTONSÁGA

A szerző álláspontja az, hogy a kulturális antropológia katonai szempontból is fontos tudomány, de annak szerepe – különösen a Magyar Honvédség esetében – még nem teljesen meghatározott. A kulturális antropológia segít megérteni a helyi kultúrát és az ember viselkedését, valamint segíti a parancsnoki döntéshozatalt. Az antropológusnak nem áll elég idő a rendelkezésére a harctéren az élő tapasztalatok elemzésére, ezért az adatok és információk ambivalensek. Van ellentmondás a gyakorlati ész és a tudomány között etikai szempontból is. A szerző példákkal illusztrálta a problémát. Az amerikai minta alkalmazható a missziókban.

KULCSSZAVAK: kulturális antropológia, alkalmazott tudomány, lokális háború, emberi viselkedés, etika, gyakorlati értelem, döntési folyamat, felelősség.

Dr. Dénes Harai:

THE QUESTION MARKS OF APPLIED ANTHROPOLOGY AND THE SECURITY OF OUR SOLDIERS

The author's standpoint is that cultural anthropology is an important science from a military aspect too, but its role is not yet fully determined especially in the Hungarian Army. It helps to understand the local culture and the individual behaviour and it also supports the commander's decision-making process. The anthropologist does not have enough time on the battlefield for immediate analysis of experiences, and so the data and conclusions are ambivalent. There is a contradiction between practical reason and science from an ethical dimension too. The author illustrates this problem with examples. The American model can be applied in the missions.

KEYWORDS: cultural anthropology, local war, applied science, individual behaviour, ethics, practical reason, decision-making process, responsibility.

Dr. Varga Attila Ferenc:

NEMZETKÖZI KÜZDELEM A SZOMÁLIAI KALÓZKODÁS ELLEN

A szomáliai kalózkodás megszüntetése 2008 óta élénken foglalkoztatja a nemzetközi közösséget. A fellépés szükségességében széleskörű egyetértés mutatkozik (ld. ENSZ BT határozatainak sora a kérdésben stb.), de a mai napig nincs egységes elképzelés a probléma megoldásának módjáról és eszközeiről. A modernkori kalózkodásra adható lehetséges válaszok megtalálásához azonban mindenekelőtt magát a jelenséget kell megismernünk, feltárva annak okait és összefüggéseit. Annak ellenére, hogy hazánk nem rendelkezik tengerparttal, mégsem mehetünk el csukott szemmel e globális hatásokkal is járó helyi és regionális probléma mellett. A jelen tanulmány részletes vizsgálat alá veszi tehát a szomáliai kalózkodás jelenségét, a cselekmény jogi megítélését, valamint a jelenség elleni fellépés lehetséges (politikai, katonai, büntetőjogi, technikai stb.) eszközeit.

KULCSSZAVAK: Szomália, kalóz/kalózkodás, nyílt tenger, hadihajó, NATO/EU

Dr. Attila Ferenc Varga:

INTERNATIONAL FIGHT AGAINST THE SOMALIAN PIRACY

Abolition of piracy in Somalia has been in the interest of the international community since 2008. Although there is a wide consent regarding the need of taking actions (see the UN Security Council resolutions on this topic, or deployment of NATO/EU/multinational/national warships to the affected area, etc.), there is no unified concept yet on the means and methods of solving this problem. In order to find the possible answers to the modern day piracy, we must first of all understand this phenomenon itself, by exploring its causes and context. Although our country does not possess any coasts, we may not pass with closed eyes along this local/regional problem having also global effects. The author of this article takes under thorough examination the Somali piracy, the legal character of this activity, as well as the possible (e.g. political, military, legal, technical, etc.) means of taking actions against it.

KEYWORDS: Somalia, pirate/piracy, high sea, warship, NATO/EU

Kákóczki Balázs:

VEGETIUS: EPITOMA REI MILITARIS

(néhány megfontolandó tanács a sorozáshoz és a kiképzéshez)

A római hadsereg megerősítésének kényszere. A katonák kiválasztásának és kiképzésének elvei Vegetius Renatus Epitoma rei militaris című művében. Az elvek aktualitása.

Kulcszavak: Vegetius Renatus, római hadsereg, kiválasztás és kiképzés

Balázs Kákóczki:

VEGETIUS: EPITOMA REI MILITARIS

(some advices to be considered for the conscription and the training)

The pressure of strengthening the Roman Army. The principles of conscription and training of the soldiers in the manual of Vegetius Renatus: Epitoma rei militaris. Updating the principles.

KEYWORDS: Vegetius Renatus, Roman Army, selection and training

Cser Orsolya:

AZ EURÓRA TÖRTÉNŐ NEMZETI ÁTÁLLÁSI TERV

A szerző a cikkben az Euró közös valutára való átállását vizsgálja fel, a magyarországi bevezetés szükséges lépéseinek áttanulmányozásával. Emellett kitekint azon feladatokra, melyek a védelem területén merülnek fel a közös valutára való átálláskor.

KULCSSZAVAK: védelmi szektor, átállás, közös valuta, államháztartás

Orsolya Cser:

NATIONAL CHANGEOVER PLAN TO EURO

In this article the author rough out the task of switching to the Euro as a common currency, including the pre-lection of the necessary steps in Hungary. In addition it reviews the tasks which come up in the field of defence in connection with the switch to the Euro.

KEYWORDS: section of defence, changeover, general currency, finances

Gulyás Géza:

A MAGYAR TŰZÉRSÉG AZ I. VILÁGHÁBORÚ KITÖRÉSEKOR. A TŰZÉRFELDERÍTÉS MEGJELENÉSE A MAGYAR HADERŐBEN

A hadtörténelem során mindig komoly törekvések voltak arra, hogy egy fegyveres konfliktus szembenálló felei a másikénál komolyabb pusztító erővel rendelkezzenek. Ez a törekvés kezdetben természetesen csak az egyre fejlettebb és erősebb, nagyobb hatású kézfegyverekben, a messzire is hatni képes dárdákban, majd különböző íjjakban öltött testet. A nagyobb hatás iránti igény – különösen, az erősítés és a várépítés technikájának fejlődése miatt – azonban magával hozta az erősebb várívó fegyverek és végül a tűzfegyverek megjelenésével, a tüzérség kialakulását. A tüzekek évszázadokon keresztül kizárólag olyan célokra voltak képesek tüzelni, amelyeket a tüzelőállásból láttak, és amelyek rendszerint pár száz méternél, esetleg 1–2 kilométernél nem voltak messzebb. Az 1800-as évek második felében azonban – a technika fejlődésének köszönhetően – ugrásszerűen megnöttek a lőtávolságok, így már elképzelhető volt a löveg kezelőszemélyzete által nem látható célok eredményes pusztítása is. Ez a lőtávolság-növekedés magával hozta új tűzvezetési eljárások kidolgozását is, valamint – segítő a pontos tűzvezetést – megjelent a tüzérfelderítés. Az első világháború kitörését megelőzően pedig a Magyar Királyi Honvédségben is újra megjelent a tüzérség.

KULCSSZAVAK: tüzér, tüzérség, tüzérfelderítés, tüzér mérő osztag (-szakasz, -század), I. világháború, Magyar Királyi Honvédség

Géza Gulyás:

THE HUNGARIAN ARTILLERY AT THE TIME OF THE OUTBURST OF A WORLD WAR I. THE APPEARANCE OF THE ARTILLERY RECONNAISSANCE IN THE HUNGARIAN ROYAL ARMY

During the history of wars there were always serious intentions to have bigger power to destroy than the opposition force has. Naturally, in the beginning this intention was able to result in more and more developed hand arms and long distance javelins or different bows. The requirement of bigger effect – especially because of the development in building _fortresses – involves the evolution of stronger equipments and artillery. During centuries artillery men were able to fire those kind of targets which were visible from gun positions and their distance was usually 1–2 kilometers. However in the second half of 1800 years – due to evolution of technology – distances of fire were extended and it was possible to destroy the non visible targets as well. This advancement of maximum distance of fire involved the development of new fire direction procedures too, and – to help the accurate fire direction – appeared the target acquisition. Just before of the World War I, field artillery resuscitated in the Hungarian Royal Army.

KEYWORDS: artillery (-organization, -formation), target aquisition (-units), World War I, Hungarian Royal Army.

Siposné dr. Kecskeméthy Klára:

MIÉRT LESZ VALAKI KATONA? MARTIN KORNÉL ÉLETÚTJA

A szerző a cikkében Martin Kornél katonai akadémikus, páncélos hadnagy, hadifogoly, vegyészmérnök életével és munkásságával foglalkozik. Martin Kornélt 1944. augusztus 20-án avatták hadnaggyá. Tisztként a Szent László hadosztály állományában az Ipoly menti védelemben harcolt, orosz hadifogságba került. Szabadulása után a civil életben igyekezett boldogulni: elvégezte a Műegyetemet, Frankfurt am Main és Saarbrücken egyetemeinek fizikai-kémiai intézeteiben dolgozott, ott doktorált. Ludovikás életéről, múltjáról számos cikket, tanulmányt írt.

KULCSSZAVAK: Ludovika Akadémia, páncélos hadnagy, Szent László hadosztály, hadifogoly, Műegyetem, vegyészmérnök

Dr. Klára Siposné Kecskeméthy:

WHY DOES SOMEONE BECOME A SOLDIER? THE LIFE OF KORNÉL MARTIN

The author of the article intends to introduce Kornél Martin's life and carrier as military cadet, second lieutenant of armour, prisoner of war and later on chemical engineer. Kornél Martin was promoted to second lieutenant on August 20th, 1944. He began his military carrier in the Szent László Infantry Division, his unit fought to defend the Ipoly riverside, where he fell into Russian captivity and became prisoner of war. After his release he graduated from the Technical University and tried to get along in civil life. He worked for the Physical-Chemical Institute of the Frankfurt am Main and Saarbrücken University and received his doctorate. He published numerous articles on his cadet's life.

KEYWORDS: Ludovika Academy, second lieutenant of armour, Szent László Infantry Division, prisoner of war, Technical University, chemical engineer

Cser Orsolya:

AZ EURÓRA TÖRTÉNŐ ÁTÁLLÁS MENETE ÉS ANNAK HATÁSA A VÉDELMI SZEKTOR GAZDÁLKODÁSÁRA

A szerző a cikkben az Euró közös valuta fejlődési történetét vázolja fel, a magyarországi bevezetés szükséges lépéseinek áttanulmányozásával. Emellett kitékint azon feladatokra, melyek a védelem területén merülnek fel a közös valutára való átálláskor.

KULCSSZAVAK: gazdasági biztonság, védelmi szektor, transzparencia, szuverenitás, szubszidaritás

Orsolya Cser:

THE PROCESSION OF THE CHANGEOVER TO THE EURO AND THE IMPACT ON THE MANAGEMENT OF THE DEFENCE SECTION

In this article the author rough out the developmental history of the Euro as a general currency, included the pre-lection of the necessary steps in Hungary. In addition it reviews for the tasks which come up in the section of defence in connection with the desertion for the Euro.

KEYWORDS: security of economic, section of defence, transparency, suzerenity, subsidiarity

Siposné dr. Kecskeméthy Klára:

A LUDOVIKÁS SZELLEMISSÉGET ÁPOLÓ KATONA, KÖLTŐ ÉS ÍRÓ.
VAJAY TIBOR ÉLETÚTJA

A szerző a cikkében Vajay Tibor, katonai akadémikus, gyalogos hadnagy, katonaköltő és író életét mutatja be. A trianoni békeszerződés után a Vajay-család Nagybányáról átköltözött Debrecenbe, ahol az új egzisztencia megteremtése nehezen sikerült. Testvérével a sorsa számos alkalommal kapcsolódott össze, együtt felvételiztek és tanultak a Magyar Királyi Honvéd Ludovika Akadémián, egy napon avatták őket hadnaggyá, egy alakulathoz kerültek első tiszti beosztásba, együtt voltak a Demsen hadifogolytáborban is. A hadifogságból hazatért Tibor és bátyja László együtt dolgoztak. 2002 májusában kezdett verseket írni, 2006-ban megírta A Magyar Királyi Honvédség szellemiségének hagyományából című könyvet. Családja és a Ludovika Akadémia legyőzhetetlen erőt, megtörhetetlen akaratot, rendíthetetlen jellemet adott neki.

KULCSSZAVAK: Vajay Tibor, Magyar Királyi Honvéd Ludovika Akadémia, gyalogos hadnagy, hadifogoly, Honvéd Hagyományőrző Egyesület

Dr. Klára Siposné Kecskeméthy:

MILITARY POET AND WRITER MAINTAINING THE LUDOVIKA SPIRIT.
THE WALK OF LIFE OF TIBOR VAJAY

The author of the article deals with the life of Tibor Vajay, military academic, infantry second lieutenant, military poet and writer. As a consequence of the Trianon treaty the Vajay family moved from Nagybánya (Baia Mare) to Debrecen, where the creation of the new existence was hard. His fate was interconnected with his brother on a number of occasions; during the admission exams to the Royal Hungarian Ludovika Defense Academy, during the academic years, they were commissioned at the same time to second lieutenant, during their first officer's assignment, and as prisoners' of war in the Demsen camp. After the captivity Tibor worked together with his older brother László. He wrote his first poems in May 2002, in 2006 he published a magnificent book on "Traditions of the spirit of the Hungarian Royal Army". His family and the Royal Hungarian Ludovika Defense Academy gave him insuperable power, unbreakable will, and uncompromising personality.

KEYWORDS: Tibor Vajay, The Royal Hungarian Ludovika Defense Academy, second

Faragó László:

**A KÖZVÉLEKEDÉS ÉS A KATONAI TÁJÉKOZTATÁS KAPCSOLATA
A MAGYAR HÍRSAJTÓ TÜKRÉBEN (1990–1999)**

A Szemle (a HM sajtókiadványa) feladata 1989-től a kiegyensúlyozott dokumentálás és a katonai vezetők informálása, majd a médiahatás-elemzés és az interakció-gyűjtés volt. Megállapítható, hogy HM kommunikációs műhelyeiben tudatos média-tematizációról csak a plurális médiarendszer kialakulása után lehet beszélni.

KULCSSZAVAK: dokumentálás, informálás, média-tematizáció, hírgyár, konstruált valóság

László Faragó:

**THE PUBLIC OPINION AND THE ARMY COVERAGE IN THE LIGHT
OF THE HUNGARIAN NEWS PRESS RELEASES (1990–1999)**

The mission of the „Szemle” (the press report for the Minister of Defence, MD) was the press releases monitoring, well-balanced documentation and to give information to the military leadership, later the media impact analysis. It is concluded that in the communication workshops of MD we can talk about agenda setting only after the set up the Hungarian pluralistic media system.

KEYWORDS: Documentation, information, agenda setting, news-factory, constructed reality.